

5.6.2012

AL/18633/07.01.01.03.01/2011

Oikeusministeriö
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO

Kirjeenne 11.10.2011 (dnro 8/31/2011) Kansallisarkistoon

ASUNTO-OIKEUSASIAKIRJOJEN SÄILYTYSAJAN MUUTTAMINEN

Oikeusministeriö on viitekohdassa mainitulla kirjeellään (11.10.2011) pyytänyt alioikeuksien ajoilta peräisin olevien asunto-oikeusasiakirjojen pysyvän säilytysajan tarkistamista ja lupaa määräaikaiseen säilytykseen. Oikeusministeriö on toimittanut 11.10.2011 liitteinä esimerkkejä hakukorteista, asiakirjavihkosta ja kirjavihkosta huoneenvuokra-asiassa.

Arkistolaitoksen päätöstä haetaan asunto-oikeuksien aikaisille asunto-oikeusasiakirjoille vuosilta 1974 – 2002.

Pyyntöään oikeusministeriö perustelee sillä, että asunto-oikeusasiakirjojen käyttötarve on hyvin vähäistä, pysyvä säilytys vaatii runsaasti arkistotilaa ja aiheuttaa kustannuksia.

Valtionarkiston/Arkistolaitoksen aiempia seulontapäätöksiä

Valtionarkiston päätös 23.4.1990 (Dnro 155/33/89) määrää huoneenvuokra-asioihin (1.7) liittyvistä asioista säilyttämään pysyvästi diaarilomakkeen ja pysyvästi säilytettävien asiakirjojen vihkon. Määräajan säilytettäviä (5 v) ovat mm. haasteet huoneenvuokra-asiassa (huoneenvuokra-asioiden lomake 2).

Valtionarkisto on päätöksellään 2.2.1994 (VA 42/94) määrännyt käräjäoikeuksien asiakirjojen säilytysajat (1.12.1993-). Päätöstä on soveltuvin osin voitu noudattaa myös niiden asiakirjojen osalta, jotka ovat kertyneet lakkautettavissa alioikeuksissa 30.11.1993 saakka, mikäli siitä ei ole haittaa käräjäoikeuksien virkatoiminnalle. Päätöksen mukaan Tuomas-järjestelmään kuuluvat diaarit (henkilöhakemisto ja juttukoodin mukainen hakemisto) sekä asiakirjavihko 1 säilytetään pysyvästi. Asiakirjavihko 1 sisältää arkistodiaarilehden, pöytäkirjan, hakemuksen, hakijan vakuutuksen ja päätöksen maksuttomasta oikeudenkäynnistä (jos maksutonta oikeudenkäyntiä ei ole myönnetty) sekä muut pysyvästi säilytettävät asiakirjat. Määräajan säilytettäviä ovat asiakirjavihkoon 2 kuuluvat asiakirjat, joita ovat mm. jäljennös tuomiosta ja erikseen laaditusta päätöksestä, avoimet asianajovaltakirjat ja asunto-oikeusasioiden osalta erikseen mainittuina haaste, kutsu saapua tuomioistuimeen, saantitodistus, lähete-kirjeet HO:lle, täydennyskehoitus, ilmoitus asian käsittelystä ja lähete.

Arkistolaitos on päätöksellään 27.4.2001 (KA S 26/00) määrännyt käräjäoikeuksien pysyvästi säilytettävät asiakirjat käräjäoikeuksien malliarkistonmuodostussuunnitelman pohjalta. Arkistolaitoksen määräystä noudatetaan 1.1.2001 alkaen kertyneisiin asiakirjoihin. Päätöksen mukaan riita-, hakemus- ja rekisteröintiasioissa (Tuomas) säilytetään pysyvästi arkistodiaarilehti, arkistodiaari, asiahakemisto, henkilöhakemisto, puuttuvien numeroiden ja erhenumeroitten luettelo sekä asiakirjavihko 1. Asiakirjavihko 1 sisältää arkistopäiväkirjan, pöytäkirjan, todistuksen oikeudelta pyydytyistä toimenpiteistä, osaratkaisut, haastehakemuksen/hakemuksen liitteinen, vastauksen tarpeellisine liitteineen, kirjalliset todisteet, kirjalliset lausumat liitteineen ja muut ratkaisuun oleellisesti vaikuttaneet asiakirjat.

Lisäksi arkistolaitos on 13.10.2003 (KA 266/43/03) antanut päätöksen, jolla on määritelty käräjäoikeuksien malliarkistonmuodostussuunnitelmaan sisältyvien eräiden asiakirjojen pysyvä säilytysarvo uudelleen. Päätöstä noudatetaan uudistetussa malliarkistonmuodostussuunnitelmassa mainittujen asiakirjojen osalta 1.1.2003 alkaen kertyneisiin asiakirjoihin. Päätös kumosi 27.4.2001 annettuun päätökseen sisältyneet määräykset rikosasioihin liittyvien kutsujen, tiedoksiantojen tms. pysyvästä säilytyksestä, joiden osalta päätöstä noudatetaan 1.1.2001 alkaen kertyneisiin asiakirjoihin.

Päätöksellään 28.8.2008 (AL/10739/07.01.01.03.01/2008) käräjäoikeuksien eräiden asiakirjojen määräaikaisesta säilyttämisestä arkistolaitos määräsi kaksi käräjäoikeuksien malliarkistonmuodostussuunnitelmaan kuulumatonta asiakirjaryhmää määräaikaiseen säilytykseen. Päätöstä noudatetaan kiinnitysrekisterialusteiden osalta takautuvasti vuosina 1956 - 1997 kertyneisiin asiakirjoihin. *Vastaajan suostumus*- asiakirjojen osalta päätöstä noudatetaan 1.10.2006 alkaen kertyneisiin asiakirjoihin kuitenkin niin, että asiakirjojen erottaminen pysyvästi säilytettävistä on käräjäoikeuksien oman harkinnan varassa.

Arkistolaitoksen päätös 10.8.2009 (AL/19727/07.01.01.03.01/2008) käräjäoikeuksien asiakirjojen pysyvästä säilytyksestä. Päätöstä on lupa noudattaa soveltuvin osin taannehtivasti käräjäoikeuksille 1.12.1993 alkaen kertyneisiin asiakirjoihin. Päätöksessä määrätään edelleen pysyvästi säilytettäväksi mm. arkistopäiväkirja, ratkaisut, pöytäkirja, haastehakemus/hakemus liitteinen, kirjalliset lausumat liitteinen ja muut ratkaisuun oleellisesti vaikuttaneet asiakirjat.

Arkistolaitos on päätöksellään 5.5.2011 (AL/17405/07.01.01.03.01/2010) määrännyt alioikeuksien sakon muuntorangaistusasiakirjojen hävittämisestä.

Arkistolaitoksen päätös asiakirjojen pysyvästä säilytyksestä

Arkistolaitos ilmoittaa arkistolain (831/1994) 8 §:n nojalla määräävänsä asunto-oikeusasiakirjat asunto-oikeuksien toiminnan ajalta 1974 – 2002 edelleen pysyvään säilytykseen kuitenkin seuraavin täsmennyksin:

Asunto-oikeusasiakirjojen joukossa on asiakirjoja, jotka eivät ole pysyvästi säilytettäviä, kuten haasteet huoneenvuokra-asiassa (haastehakemukset ovat pysyvästi säilytettäviä) ja avoimet asianajovaltakirjat. Ne asunto-oikeusasiakirjat, joita on kirjattu ja käsitelty summaarisina asiakirjoina, ja joiden säilytysaika on 10 vuotta, jäävät edelleen määrääjän säilytettäviksi. Asunto-oikeusasiakirjojen hakemistot ovat pysyvästi säilytettäviä asiakirjoja.

Päätöksen soveltaminen

Nyt annettavaa arkistolaitoksen päätöstä noudatetaan 1.1.1974 – 31.12.2003 kertyneisiin, lakkautetuissa alioikeuksissa ja niiden tilalle perustetuissa käräjäoikeuksissa syntyneisiin asunto-oikeusasiakirjoihin. Asunto-oikeuksien lakkauttamisen jälkeisiin asunto-oikeusasiakirjoihin, joita käsitellään käräjäoikeuksissa muiden riita-asioiden asiakirjojen tapaan, sovelletaan muita voimassa olevia arkistolaitoksen seulontapäätöksiä.

Pääjohtajan sijainen

Arkistoneuvos

Jaana Kilkki

Tutkimusjohtaja

Päivi Happonen

Kansallisarkisto

ESITYS ASUNTO-OIKEUSASIOIDEN SÄILYTYSAJAN MUUTTAMISEKSI

Oikeusministeriön asettamassa hovi- ja kärjäoikeuksien pysyvässä arkistotyöryhmässä on noussut esiin kysymys, voitaisiinko alioikeuksien ajoilta peräisin olevien asunto-oikeusasioiden pysyvä säilytysaika tarkistaa ja saada lupa määräaikaiseen säilytykseen.

Oikeusministeriö on kirjeellä 29.9.1993 (2995/09/93 OM) pyytänyt valtionarkistoa vahvistamaan kärjäoikeuksien asiakirjojen säilytysajat siten, että niitä voidaan soveltuvin osin ja kunkin kärjäoikeuden harkinnan mukaan noudattaa myös niihin asiakirjoihin, jotka kertyvät lakkautettavissa alioikeuksissa 30.11.1993 saakka. Valtionarkisto on 2.2.1994 antanut oikeusministeriön esityksen johdosta päätöksen VA S 42/94, jonka perusteella mm. nyt kyseessä olevat Tuomas- tietojärjestelmään sisältyneet ns. A – koodin mukaiset asunto-oikeusasiat säilytetään pysyvästi.

Vuokrasäännöstely osaltaan johti siihen, että asuntoriita-asioita alkoi tulla oikeuslaitokseen tietyillä alueilla runsaasti. Tämän vuoksi huoneenvuokrasuhteesta johtuvia riita-asioita käsittelemään perustettiin ns. asunto-oikeus (osasto) Helsingin, Jyväskylän, Kuopion, Lahden, Oulun, Porin, Tampereen ja Turun raastuvanoikeuksiin sekä Espoon ja Vantaan kihlakunnanoikeuksiin (L 646/1973). Asunto-oikeudet on vuoden 2003 alusta lukien kärjäoikeuksista lakkautettu ja tämän jälkeen huoneenvuokrauksesta johtuvat riita-asiat on ratkaistu kärjäoikeuksissa muiden riita-asioiden tapaan.

Kärjäoikeuksille vuonna 2010 tehdyn otantakyselyn mukaan asunto-oikeusasioita on monien kärjäoikeuksien arkistoissa noin 10 – 20 hyllymetriä. Poikkeuksen tekee Helsingin kärjäoikeus, jossa asunto-oikeusasioita on runsaasti enemmän, vuosien 1974-1993 väliltä aineistoja on peräti 175 hyllymetriä + hakemistot.

Helsingin kärjäoikeuden mukaan aineistoon kohdistuva käyttötarve on hyvin vähäistä. Pysyvä säilytys vaatii runsaasti arkistotilaa ja aiheuttaa paljon kustannuksia. Vastaavaa tietoa on tullut muiltakin kärjäoikeuksilta eli säilytyskustannukset ja käytön vähäisyys puoltaisivat säilytysajan lyhentämistä.

Aineistot ovat osin väestötietojärjestelmän ajalta, jolloin niitä ehkä voitaisiin hyödyntää tutkimuksessa, mikäli aineistosta on laadittu hakukortistot. Kyselyssä selvisi, että aina-

kin Oulun ja Vantaan osalta aakkoselliset hakukortistot ovat olemassa vuodesta 1974 lukien.

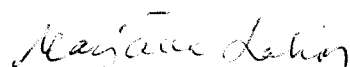
Oikeusministeriö esittää, että arkistolaitos antaisi päätöksen asunto-oikeusasioiden pysyvän säilytyksen muuttamiseksi määräaikaiseksi.

Asunto-oikeusasioiden rajavuodet olisivat näin ollen asunto-oikeuksien perustamisesta eli 1973 lukien vuoteen 2003, jolloin asunto-oikeudet lakkautettiin.

Osastopäällikkö,
ylijohtaja

Kari Kiesiläinen

Tietoasiantuntija,
yleisten tuomioistuinten
arkistotyöryhmän pj.

Marjatta Lahin

- LIITTEET
1. Hakukortti ja asiakirjavihko huoneenvuokra-asiassa (huoneenvuokran korottaminen)
 2. Hakukortti ja kirjavihko huoneenvuokra-asiassa (huoneenvuokrasaatava)